

Lesy - drevo, produkty lesa a ekosystémové služby: hodnotové vertikály pre udržateľný vidiek

ÚNIA regionálnych
združení vlastníkov
neštátnych lesov Slovenska

Postavenie obhospodarovateľov lesov LESOFARMÁRA
v hodnotových reťazcoch produktov a úžitkov lesa

Lesy a drevo (stavebný a úžitkový materiál)

Lesy a drevo (energia)

Lesy a zverina

Lesy a lesné plody a huby

Lesy a voda

Lesy a zdravie

Lesy a klíma

Spoločenská požiadavka alebo
spoločenská objednávka
na plnenie
služieb všeobecného hospodárskeho
záujmu?

Lesy - drevo, produkty lesa a ekosystémové služby: hodnotové vertikály pre udržateľný vidiek

ÚNIA regionálnych
združení vlastníkov
neštátnych lesov Slovenska

Lesy a drevo (stavebný a úžitkový materiál)

Využitelný potenciál: 8 - 10 mil. m³ drevnej hmoty ročne

čl.38 – 44 Zmluvy o fungovaní EÚ a príloha č.1 ZFEU - Poľnohospodárske Výrobky

II. trieda, rastlinné výrobky, 6. KAPITOLA - Živé stromy číselný znak KN 0602 90 41 – lesné stromy

Spotrebiteľské reťazec drevných produktov lesa v rámci dobrovoľných environmentálnych systémov kvality v záujme životného prostredia a klímy:

Pro Silva Európa- prírode blízkeho obhospodarovania lesa vytváraním stabilných viacvrstvových prirodzených hospodárskych lesov a pritom napriek priblíženiu sa k prírodnému charakteru lesa plne využíva jeho hospodársky potenciál

The Programme for the Endorsement of Forest Certification - PEFC

Prostredníctvom podpory trvalo udržateľného obhospodarovania lesov zabezpečuje v celom dodávateľskom reťazci lesných produktov, že drevo a nedrevné produkty lesa sú produkované za dodržiavania najvyšších ekologických, sociálnych a etických štandardov. Vďaka svojej ekoznačke dokážu zákazníci a spotrebiteľia identifikovať výrobky z lesov obhospodarovaných trvalo udržateľným spôsobom.

SPOTREBITEĽSKÝ REŤAZEC - certifikácia spotrebiteľského reťazca (C-o-C) predstavuje mechanizmus na sledovanie certifikovanej suroviny z lesa po konečné výrobky, čím sa zabezpečuje, že drevo, drevné vlákna a nedrevné produkty lesa, ktoré sú obsiahnuté vo výrobkoch je možné spätne sledovať až k certifikovaným lesom

Forest Stewardship Council - FSC

Systém vznikol z podnetu environmentálnych skupín, hlavne Svetového fondu pre prírodu (World Wide Fund For Natur), Priatelia zeme (Friends of Earth) a pod. Hlavnou myšlienkou FSC je podporovať environmentálne zodpovedné, sociálne prínosné a ekonomicky životaschopné obhospodarovanie lesov celého sveta. Veľký dôraz sa kladie na presadzovanie prísnych environmentálnych a sociálnych obmedzení lesného hospodárstva. FSC predstavuje štandardizovaný, medzinárodne akceptovaný, funkčný a okamžite dostupný systém. Vyťažené drevo a výrobky z neho, spĺňajúce tieto kritériá sa môže označiť logom FSC, aby mohlo byť ďalej sledované počas jeho pohybu v rámci spracovateľského reťazca a tým sa zaručila dôveryhodnosť celého systému.

Lesy - drevo, produkty lesa a ekosystémové služby: hodnotové vertikály pre udržateľný vidiek

ÚNIA regionálnych
združení vlastníkov
neštátnych lesov Slovenska

Lesy a drevo (energia)

využitelný potenciál 2-3 mil. ton palivová dendromasa (lesná štiepka a palivové drevo)

energetické vertikály v **lokálnej ekonomike**
(dedina, mikroregión)

na základe spájania disponibilných ľudských a finančných zdrojov výrobcov do spracovania a predaja

na miestnych trhoch

Lesy - drevo, produkty lesa a ekosystémové služby: hodnotové vertikály pre udržateľný vidiek

ÚNIA regionálnych
združení vlastníkov
neštátnych lesov Slovenska

Lesy a zverina

čl.38 – 44 Zmluvy o fungovaní EÚ a príloha č.1 ZFEU - Poľnohospodárske Výrobky

I. trieda, ŽIVÉ ZVIERATÁ; ŽIVOČÍŠNE VÝROBKY,

2. KAPITOLA , číselný znak KN 0208 90 30 Ostatné mäso zo zveriny

5. KAPITOLA 0502 Svinské, kančie alebo diviačie štetiny a chlpy; jazvečie chlpy a ostatné chlpy na výrobu kief alebo štetcov, 0505 Kože, 0506 Kosti a rohové kosti

Využitelný potenciál - Voľne žijúca zver – len veľká raticová zver 100 000 ks ročne

Lesy - drevo, produkty lesa a ekosystémové služby: hodnotové vertikály pre udržateľný vidiek

ÚNIA regionálnych
združení vlastníkov
neštátnych lesov Slovenska

Lesy a lesné plody a huby

čl.38 – 44 Zmluvy o fungovaní EÚ a príloha č.1 ZFEU - Poľnohospodárske Výrobky

II. trieda, rastlinné výrobky, 7. KAPITOLA ZELENINA, JEDLÉ RASTLINY, KORENE A HLUZY

Termín „zelenina“ v položkách 0709 až 0712 zahŕňa jedlé huby, hľuzovky 8. KAPITOLA - JEDLÉ OVOCIE A ORECHY

číselný znak KN 0802 21 00 - Lieskové orechy

0810 10 jahody, 0810 20 maliny 0810 40 - Brusnice, čučoriedky a ostatné plody rodu Vaccinium (čerstvé, varené, sušené)

Využitelný potenciál - Rok 2017 v Česku zber lesných plodov. Celkovo sa nazbieralo 41-tisíc ton húb, čučoriedok, malín, černíc, či brusníc za 6,6 miliardy českých korún (256 miliónov eur)

Prepočet hodnoty nedrevných produktov lesa - temer 100 Eur/hektár

často obchodujú tretie osoby na trhu bez súhlasu obhospodarovateľa pôdy.

Na jednu domácnosť v Česku sa nazbieralo 6,67 kg húb.

Huby sa môžu zbierať v Rakúsku len pre osobnú potrebu.

Úrady stanovujú aj čas a miesto kde sa môže zbierať – od 7.00 do 19.00.

Vo Francúzsku a Taliansku si hubári musia kúpiť povolenie pre zber húb a vstupu do lesa.

Vo Švajčiarsku je každý, kto je pristihnutý s viac než kilogramom húb,

povinný zaplatiť prebytočné kilá. Stojí ich to 100 eur za kilogram. Do lesov môžu len v určitých dňoch

Spoločenská požiadavka alebo
spoločenská objednávka
na plnenie
služieb všeobecného hospodárskeho záujmu?

Lesy - drevo, produkty lesa a ekosystémové služby: hodnotové vertikály pre udržateľný vidiek

ÚNIA regionálnych
združení vlastníkov
neštátnych lesov Slovenska

Lesy a zdravie

Využitelný potenciál - Lesná dopravná sieť – 40 000 km odvozných lesných ciest a zemných ciest (mäkký - prírodný turizmus)

Ekologické služby a náhrady obmedzenia vlastníkov lesa v Rakúsku - Príklad z Rakúska prezentovaný na IV. Medzinárodnej konferencii vlastníkov lesa (Quebec 23.9-25.9. 2003)

- les v prírodnej rezervácii – priemerne 95 eur/ha/rok
- ochrana biotopov – 26,55 – 656,55 eur/ha/rok
- cesty pre jazdu na koni – 0,07-0,94 eur/m/rok
- cesty pre horské bicykle – 0,15-0,33 eur/m/rok

Uvedené sumy sú príjmov vlastníka, ktorý zabezpečuje údržbu (pričom odmeny za služby všeobecného hospodárskeho záujmu?)

spoločenská požiadavka alebo
spoločenská objednávka
na plnenie
služieb všeobecného hospodárskeho záujmu?

Lesy - drevo, produkty lesa a ekosystémové služby: hodnotové vertikály pre udržateľný vidiek

ÚNIA regionálnych
združení vlastníkov
neštátnych lesov Slovenska

Lesy a voda

Využitelný potenciál - Drobné vodné toky – 60 000 km bystrín a DVT

Schopnosť zadržať povrchovú dažďovú vodu – 600 m³/ hektár/rok

Zvýšenie minimálnych prietokov o viac ako 13 sekundových litrov pre výrobu vody

Chránené vodohospodárske oblasti – vodozádržné opatrenia

Ekologické služby a náhrady obmedzenia vlastníkov lesa v Rakúsku - Príklad z Rakúska prezentovaný na IV. Medzinárodnej konferencii vlastníkov lesa (Quebec 23.9.-24.9. 2003)

- ochrana spodných vôd - 10 % ceny pre spotrebiteľa

Spoločenská požiadavka alebo
spoločenská objednávka
na plnenie
služieb všeobecného hospodárskeho záujmu?

Lesy - drevo, produkty lesa a ekosystémové služby: hodnotové vertikály pre udržateľný vidiek

ÚNIA regionálnych
združení vlastníkov
neštátnych lesov Slovenska

Lesy a klíma

Farm Carbon Forest tzv. carbon farmingu

Nový trend odmeňovania obhospodarovateľov lesofarmárov?

Využívanie množstva metód a postupov pre sekvestráciu atmosférického uhlíka do pôdy je príležitosťou meniť podnikateľské postupy aj lesníckych podnikov smerom k zníženiu tzv. uhlíkovej stopy pri produkcii poľnohospodárskych komodít,

lesné uhlíkové farmy - môže potenciálne priniesť inovatívne riešenia v kontexte hodnotenia celého spektra ekosystémových služieb, ktoré poskytuje les spoločnosti.

Za uloženie odpadu
znečisťovateľ platí.
Kto zaplatí za uloženie
CO₂ - uhlíka?